

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 192/08-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. apríla 2009 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť JUDr. M. V., Z., zastúpeného advokátkou JUDr. B. G., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 20/06 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. M. V. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 20/06 porušené bolo.

2. JUDr. M. V. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Okresný súd Zvolen povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. JUDr. M. V. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 320,73 € (slovom tristodvadsať eur a sedemdesiattri centov), ktorú je Okresný súd Zvolen povinný vyplatiť na účet jeho advokátky JUDr. B. G., P., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 192/08-11 z 22. apríla 2008 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť JUDr. M. V., Z. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 20/06.

1.2 Zo sťažnosti vyplynulo najmä, že: „... V občianskoprávnej veci sťažovateľa JUDr. M. V. proti odporcovi JUDr. J. S., o zaplatenie mzdy a ostatných pracovnoprávnych nárokov, podal sťažovateľ dňa 16. marca 2005 návrh na začatie konania na Okresný súd v Žiari nad Hronom.

Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31. 03. 2005 bolo rozhodnuté, že všetci sudcovia Okresného súdu v Žiari nad Hronom sú vzhľadom na priateľský vzťah s odporcom vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde v Žiari nad Hronom pod sp. zn. 7 C 72/05 a vec bola prikázaná na konanie Okresnému súdu vo Zvolene. Spis bol doručený Okresnému súdu vo Zvolene dňa 02. 05. 2005.

S odstupom takmer 10 (desiatich!) mesiacov od podania návrhu na začatie konania vydal Okresný súd vo Zvolene dňa 02. 01. 2006 platobný rozkaz, proti ktorému podal odpor dňa 27. januára 2006 odporca. Odpor bol doručený súdu dňa 31. 01. 2006 ako to vyplýva z pečiatky podateľne.

Výzvou zo dňa 24. 03. 2006 súd vyzval sťažovateľa, aby sa vyjadril k podanému odporu. Napriek tej skutočnosti, že takýto postup sa sťažovateľovi javil ako zbytočný, na výzvu odpovedal písomným podaním zo dňa 04. apríla 2006 doručeným cez podateľňu súdu.

Prvé pojednávanie vo veci samej sa uskutočnilo až dňa 04. 10. 2006, teda po úctyhodných takmer 19 mesiacoch od podania návrhu na začatie konania. Toto pojednávanie bolo následne odročené na deň 13. decembra 2006 za účelom doloženia ďalších dokladov zo strany odporcu a vypočutia navrhnutej svedkyne a následne odročené na neurčito s tým, že vo veci bude nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru grafológie. ...

Nakoľko od posledného pojednávania sa vo veci nekonalo viac ako ďalšie štyri mesiace, podal sťažovateľ dňa 04. 04. 2007 sťažnosť podľa ustanovenia § 62 ods. 1 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom na skutočnosť, že vec pojednáva predsedkyňa Okresného súdu vo Zvolene JUDr. Z. B., rozhodoval o sťažnosti predseda Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. J. B.

Predseda Krajského súdu v Banskej Bystrici odpovedal na sťažnosť listom zo dňa 21. 05. 2007, pod spis. zn. Spr. 10 042/07, doručeným sťažovateľovi dňa 07. 06. 2007, pričom sám uznal, že v predmetnom konaní došlo v čase od októbra 2006 do apríla 2007 k neodôvodneným prieťahom a preto sťažnosť sťažovateľa považuje za čiastočne opodstatnenú. ...

Celé konanie tak ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti trvá už viac ako 30 mesiacov bez toho, aby bolo vo veci meritórne rozhodnuté. ...

Predmetom súdneho konania bol návrh sťažovateľa o zaplatenie mzdy a ostatných pracovnoprávných nárokov v zmysle Zákonníka práce. Takéto konanie nemožno podľa názoru sťažovateľa považovať za právne zložité. ...

Samotné konanie, teda konanie a rozhodovanie o zaplatení mzdy a ďalších pracovnoprávných nárokoch nemožno považovať za také, ktoré by predstavovalo osobitné ťažkosti pri dokazovaní a následnom rozhodovaní. Vzhľadom na skutočnosť, že predmetom konania sú nároky z pracovnoprávneho vzťahu a to nezaplatenie mzdy a iné, sťažovateľ dôvodne očakával bezprieťahový priebeh konania smerujúci k rýchlemu rozhodnutiu.

Rovnako nemožno ani tvrdiť, že by to bol sťažovateľ, ktorý by prispel k spomaleniu

postupu konania alebo k okolnostiam, ktoré by boli v príčinnej súvislosti s jeho úkonmi.

Pri samotnom postupe Okresného súdu vo Zvolene je však zjavné, že nekoná tak, aby konanie smerovalo k odstráneniu stavu právnej neistoty sťažovateľa a že v jeho konaní vznikajú neodôvodnené prieťahy.

Podľa názoru sťažovateľa k neodôvodneným prieťahom v konaní a nekonaniu Okresného súdu vo Zvolene došlo v čase od 02. 05. 2005 do 01. 01. 2006, teda od prikázania veci Krajským súdom v Banskej Bystrici do vydania platobného rozkazu, t. j. osem mesiacov a následne po vydaní platobného rozkazu v čase od 27. 01. 2006, resp. od 31. 01. 2006 (kedy bol odpor doručený Okresnému súdu vo Zvolene) do 03. 10. 2006, teda od podania odporu proti platobnému rozkazu až do pojednávania dňa 04. 10. 2006, t. j. ďalších osem mesiacov. ...

K poslednému obdobiu nečinnosti súdu došlo podľa sťažovateľa v období od 13. 12. 2006 do 09. 04. 2007, t. j. od pojednávania vo veci samej až do vydania uznesenia o pribratí znalca z odboru pismoznalctva, čo predstavuje ďalšie cca štyri mesiace.

Sťažovateľ je teda toho názoru, že Okresný súd vo Zvolene neorganizoval svoj procesný postup v súlade s ustanoveniami o. s. p. v platnom znení, najmä § 6 v spojení s § 100 o. s. p., podľa ktorých súd postupuje v konaní so všetkými účastníkmi tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná a akonáhle sa konanie začalo, postupuje v ňom súd bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. ...

Podľa názoru sťažovateľa k neodôvodneným prieťahom v konaní a nekonaniu Okresného súdu vo Zvolene došlo v čase od 02. 05. 2005 do 01. 01. 2006, v čase od 27. 01. 2006, resp. od 31. 01. 2006 do 03. 10. 2006 a v čase od 13. 12. 2006 do 09. 04. 2007, čo predstavuje v sumare 19 mesiacov nečinnosti Okresného súdu vo Zvolene.

Pretože porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov nemožno napraviť obnovením stavu pred jeho porušením a výrok ústavného súdu deklarujúci toto porušenie nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za dostatočnú a účinnú nápravu, požaduje sťažovateľ, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné odškodnenie za obdobie, v ktorých došlo zo strany Okresného súdu vo Zvolene k prieťahom v súdnom konaní, v sume 100.000,- Sk.

Táto suma podľa názoru sťažovateľa zohľadňuje charakter zbytočných prieťahov v súdnom konaní a s nimi spojenú nemajetkovú ujmu sťažovateľa spočívajúcu v pocitoch

právnej neistoty a straty dôvery sťažovateľa v efektívne a správne poskytnutie súdnej ochrany v predmetnej veci a to najmä v tom smere, že vo veci samej rozhoduje predsedkyňa súdu, ktorá má byť príkladom pre ostatných sudcov nie v nečinnosti a prietáhoch v konaní, ale v rýchlom a efektívnom rozhodovaní pridelených vecí.

Sťažovateľ na tomto mieste môže vysloviť len sklamanie a znechutenie zo spôsobu akým bola jeho vec prejednávaná a ako bolo v jeho veci konané, a to najmä s prihliadnutím na tú skutočnosť, že na Okresný súd vo Zvolene sa obrátil ako navrhovateľ v čase, keď mu zo strany zamestnávateľa nebola dlhodobo vyplácaná mzda a stravné a očakával diametrálne odlišný prístup súdu než akého bol svedkom a účastníkom.

Sťažovateľ má právnické vzdelanie, viac ako tri a pol roka pracoval ako advokátsky koncipient a takmer dva roky ako advokát a preto o to citlivejšie vníma situáciu, ktorá vznikla okolo jeho návrhu počnúc konaním sudcov Okresného súdu v Žiari nad Hronom, ktorý sa radšej všetci nechali vylúčiť než by rozhodovali vo veci samej cez dlhé obdobia nečinnosti konajúcej sudkyne. Jeho presvedčenie, že súdna ochrana bude poskytnutá rýchlo a v krátkom čase sa domôže svojej mzdy dostalo facku, pretože po takmer troch rokoch od podania návrhu si sťažovateľ netrúfa, a to ani s časovou rezervou odhadnúť, kedy by mohlo byť jeho konanie skončené. ...“

1.3 Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1) Základné právo JUDr. M. V. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu vo Zvolene v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 20/2006 bolo porušené.

2) Okresnému súdu vo Zvolene v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 20/2006 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

3) JUDr. M. V. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 100.000,- Sk (slovom jednototísíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd vo Zvolene povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou JUDr. Z. B., listom z 5. júna 2008 sp. zn. Spr. 2310/08 a právna zástupkyňa sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu zo 17. júna 2008.

2.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„Žalobou, ktorá bola súdu doručená 2. 5. 2005 sa domáhal žalobca JUDr. M. V. proti JUDr. J. S. zaplattenia mzdy a ostatných pracovných nárokov. Vec bola zapísaná do senátu 9 Ro 79/05 JUDr. A. S. Súdny poplatok zaplatený nebol. ...

Vec som vybavovala ja. V čase od 3. 1. 2007 do 12. 1. 2007 som bola PN a od 15. 3. 2007 do 21. 3. 2007 som z rodinných dôvodov čerpala dovolenku.

Nemám za to, že zo strany pracovníkov súdu došlo k nedôvodným prietahom v konaní.

Platobný rozkaz bol vydaný 2. 1. 2006 potom ako na výzvu súdu upravil žalobca petit žaloby a zaplatil SÚP.

V ďalšom období, ktoré namieta žalobca ako neodôvodnené prietahy v konaní sa čakalo na výsledok zmierovacieho konania pred orgánmi SAK, bola som PN, čerpala som dovolenku. V konaní však boli urobené aj ďalšie úkony potrebné pre prípravu pojednávania a nariadenia znaleckého dokazovania.

Súčasne oznamujem, že netrvám na tom aby sa o prijatej sťažnosti konalo súdne pojednávanie...“

2.2 Právna zástupkyňa sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu predsedníčky okresného súdu najmä uviedla:

„... 1. Po oboznámení sa so stanoviskom Okresného súdu vo Zvolene zo dňa 05. 06. 2008 uvádzam, že sťažovateľ v celom rozsahu trvá na podanej sťažnosti a v nej uvedených skutkových a právnych dôvodoch. K jednotlivým bodom vyjadrenia podotýkame, že :

a) žaloba sťažovateľa nebola podaná dňa 02. 05. 2005 ako sa uvádza vo vyjadrení, ale už dňa 16. 03. 2005, a aj keď uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31. 03. 2005 došlo k prikázaniu, veci Okresnému súdu vo Zvolene, sťažovateľ postupoval

podľa platného Občianskeho súdneho poriadku a podal žalobu na miestne príslušnom súde odporcu, pričom aj po prikázaní veci zostávajú právne účinky spojené s podaním návrhu na začatie konania zachované,

b) k neuhradeniu súdneho poplatku sťažovateľ uvádza, že vychádzal z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. d) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov ako to uviedol aj v samotnej žalobe. Po doručení výzvy na zmenu petitu a na zaplatenie súdneho poplatku sťažovateľ reagoval bez meškania na rozdiel od Okresného súdu vo Zvolene, ktorý od 02. 05. 2005 do augusta 2005 neurobil žiadny úkon, pričom takéto nekonanie žiadnym spôsobom nezdôvodnil,

c) sťažovateľ naďalej zdôrazňuje, že v období od 02. 05. 2005 do 01. 01. 2006 Okresný súd vo Zvolene s výnimkou jedného úkonu nekonal a v nečinnosti pokračoval aj v období od 27. 01. 2006, resp. 31. 01. 2006, teda od podania odporu proti platobnému rozkazu až do 03. 10. 2006, teda do prvého pojednávania vo veci, ktoré sa uskutočnilo po cca 18 mesiacoch od podania žaloby,

d) skutočnosti, ktoré Okresný súd vo Zvolene vo svojom vyjadrení uvádza, a to že dňa 01. 03. 2006 bola vec prevedená do odd. C, že dňa 06. 03. 2006 vyzval žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku za odpor a že zaslal sťažovateľovi podaný odpor na vyjadrenie, nepovažuje sťažovateľ za úkony súdu smerujúce k rozhodnutiu v merite veci,

e) ďalšou skutočnosťou, ktorú Okresný súd vo Zvolene vo svojom vyjadrení na jednej strane zdôrazňuje je žiadosť žalovaného o prerušenie konania z dôvodu neuskutočnenia zmierovacieho konania pred orgánmi Slovenskej advokátskej komory a čakanie na jeho výsledok, pričom uvádza, že musel žalovaného urgovať o oznámenie výsledku zmierovacieho konania, na strane druhej absentuje zdôvodnenie takéhoto postupu a chýba aj žiadosť Okresného súdu vo Zvolene, ktorou by požiadal sťažovateľa o súhlas s takýmto postupom a prerušením konania,

f) skutočnosť, že v konaní došlo k nečinnosti zákonného sudcu skonštatoval aj nadriadený Krajský súd v Banskej Bystrici a nečinnosť zákonnej sudkyne neospravedlňuje ani čerpanie dovolenky v dňoch 15. 03. 2007 do 21. 03. 2007 ani práceneschopnosť v čase od 03. 01. 2007 do 12. 01. 2007, pretože sa jedná o krátke, týždňové obdobia,

g) Okresný súd vo Zvolene vo svojom vyjadrení neuvádza, že v čase od 13. 12. 2006 do 09. 04. 2007 vôbec nekonal a až na základe sťažnosti sťažovateľa vydal dňa 10. 04. 2007

uznesenie o nariadení znaleckého dokazovania a ďalšie pojednávanie vo veci sa uskutočnilo až po podaní ústavnej sťažnosti dna 12. 12. 2007 a rozsudok bol vyhlásený až 20. 02. 2008!!!, teda Okresný súd rozhodoval bez jedného mesiaca 3 roky vec, ktorá nie je skutkovo, ani právne zložitá.

2. V súlade s ustanovením § 30 ods. 2 zák. NR SR č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, Vám oznamujem, že súhlasím, aby Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania.

3. Súčasne ako právna zástupkyňa sťažovateľa uplatňujem trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia za tri úkony právnych služieb podľa ustanovenia § 14 ods. 1 písm. a) - prevzatie a príprava zastúpenia alebo obhajoby vrátane prvej porady s klientom a písm. c) - písomné podanie na súd alebo iný orgán alebo protistrane týkajúce sa veci samej a to podanie ústavnej sťažnosti a stanovisko k vyjadreniu Okresného súdu vo Zvolene, vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. ...“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav napadnutého konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 7 C 20/06:

Dňa 16. marca 2005 podal sťažovateľ na Okresnom súde Žiar nad Hronom žalobný návrh proti JUDr. J. S. (ďalej len „odporca“) „o zaplatenie mzdy a ostatných pracovnoprávnych nárokov“.

Dňa 31. marca 2005 Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením sp. zn. 14 NcC 12/05 vylúčil všetkých sudcov Okresného súdu Žiar nad Hronom z prerokovania a rozhodovania

veci sťažovateľa a vec bola prikázaná na konanie okresnému súdu.

Dňa 2. mája 2005 bol spis doručený okresnému súdu vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 9 Ro/79/05.

Dňa 14. septembra 2005 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby upresnil petit svojho návrhu.

Dňa 13. októbra 2005 súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku.

Dňa 31. októbra 2005 sťažovateľ uhradil súdny poplatok.

Dňa 11. novembra 2005 bolo súdu doručené podanie sťažovateľa, ktorým upresnil svoj návrh.

Dňa 2. januára 2006 súd vydal platobný rozkaz č. k. 9 Ro/79/05-25, ktorým návrhu sťažovateľa v celom rozsahu vyhovel.

Dňa 31. januára 2006 bol okresnému súdu doručený odpor proti platobnému rozkazu, v ktorom odporca poukázal aj na povinnosť sťažovateľa podľa príslušných ustanovení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov využiť zmierovacie konanie pred orgánmi advokátskej komory. Odporca uviedol, že ak tak sťažovateľ neurobil, požiada o rozhodnutie v zmierovacom konaní on sám. Z tohto dôvodu požiadal súdne konanie prerušiť a pokračovať v ňom po ukončení zmierovacieho konania.

Dňa 1. marca 2006 bola vec prevedená do oddelenia „C“.

Dňa 6. marca 2006 súd vyzval odporcu, aby zaplatil súdny poplatok za odpor.

Dňa 24. marca 2006 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby sa písomne vyjadril k podanému odporu.

Dňa 4. apríla 2006 bolo súdu doručené písomné vyjadrenie sťažovateľa k odporu.

Dňa 15. mája 2006 odporca uhradil súdny poplatok za podaný odpor.

Dňa 5. júna 2006 súd požiadal odporcu o oznámenie výsledku zmierovacieho konania.

Dňa 20. júna 2006 odporca vo svojom prípise uviedol, že výsledok zmierovacieho konania oznámi do 30. júna 2006.

Dňa 28. júla 2006 súd urgoval oznámenie výsledku zmierovacieho konania.

Dňa 3. augusta 2006 odporca oznámil súdu, že zmierovacie konanie sa uskutoční 11. septembra 2006.

Dňa 7. augusta 2006 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 4. október 2006.

Dňa 4. októbra 2006 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito aj z dôvodu predloženia dôkazov zo strany odporcu.

Dňa 26. októbra 2006 odporca predložil súdu listinné dôkazy.

Dňa 30. októbra 2006 súd nariadil vo veci pojednávanie na 13. december 2006.

Dňa 13. decembra 2006 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu nariadenia znaleckého dokazovania.

Dňa 10. apríla 2007 uznesením č. k. 7 C 20/06-80 súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie z odboru písomoznalectva.

Dňa 18. mája 2007 bol spis na dožiadanom Okresnom súde Bratislava III odovzdaný znalcovi.

Dňa 9. júla 2007 znalec zaslal súdu svoj znalecký posudok č. 15/07.

Dňa 30. júla 2007 okresný súd zaslal znalecký posudok účastníkom konania na vyjadrenie.

Dňa 10. augusta 2007 sa k znaleckému posudku písomne vyjadril sťažovateľ.

Dňa 19. septembra 2007 súd urgoval odporcu, aby sa písomne vyjadril k znaleckému posudku.

Dňa 19. septembra 2007 súd uznesením č. k. 7 C 20/06-128 priznal znalcovi znalečné.

Dňa 5. októbra 2007 sa odporca písomne vyjadril k znaleckému posudku.

Dňa 30. októbra 2007 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 12. november 2007.

Dňa 12. novembra 2007 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 12. december 2007 z dôvodu zadováženia dôkazov.

Dňa 12. decembra 2007 bolo pojednávanie odročené na neurčito na účel ďalšieho dokazovania.

Dňa 23. januára 2008 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 20. február 2008.

Dňa 20. februára 2008 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok č. k. 7 C 20/06-160.

Dňa 9. apríla 2008 sťažovateľ podal odvolanie proti uvedenému rozsudku.

Dňa 12. mája 2008 sa odporca písomne vyjadril k odvolaniu.

Dňa 10. júna 2008 bol spis predložený Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa.

Dňa 28. augusta 2008 Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 16 Co 170/2008-191 rozsudok okresného súdu č. k. 7 C 20/06-160 v napadnutej časti potvrdil.

Dňa 16. decembra 2008 rozsudok okresného súdu č. k. 7 C 20/06-160 nadobudol právoplatnosť.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 20/06 došlo k porušovaniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie v danej veci mohlo predstavovať určitý stupeň zložitosti súvisiaci s nutnosťou nariadenia znaleckého dokazovania. Doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania však ústavný súd nemôže pripísať na vrub faktickej alebo právnej zložitosti prerokovávanej veci. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitosť posudzovanej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, treba poukázať na to, že k predĺženiu napadnutého konania prispel aj samotný sťažovateľ tým, že riadne a včas nezaplatil súdny poplatok. No vzhľadom na to, že na túto skutočnosť reagoval okresný súd zrejme oneskorene, nemožno celkové správanie sťažovateľa kvalifikovať ako postup, dôsledkom ktorého sú zbytočné prietahy (napr. I. ÚS 31/01). Na druhej strane však na nezaplatenie súdneho poplatku sťažovateľom ústavný súd nemohol neprihliadnuť pri úvahe o výške primeraného finančného zadosťučinenia. A fortiori mohol ústavný súd na túto okolnosť prihliadnuť aj vzhľadom na

to, že sám sťažovateľ je právne vzdelaný.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom zbytočné prietahy v konaní posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom napadnutého občianskoprávneho konania bolo „zaplatenie mzdy a ostatných pracovnoprávnych nárokov“, t. j. vec, ktorej povaha (spor o príjmy sťažovateľa) si vyžaduje osobitnú starostlivosť všeobecného súdu o naplnenie účelu súdneho konania, čo okrem iného znamená, že všeobecný súd mal povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená (§ 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) a aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie (pozri napr. I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00). Treba ďalej konštatovať, že konanie vo veci (od podania žaloby 16. marca 2005 až do 16. decembra 2008) trvalo takmer štyri roky, z toho na okresnom súde takmer 3 roky. Táto dĺžka konania je aj vzhľadom na povahu veci sama osebe celkom zjavne neprimeraná. Napokon ústavný súd poukazuje na to, že okresný súd bol v predmetnej veci opakovane krátkodobo nečinný (napr. od 2. mája 2005 do 14. septembra 2005, od 13. decembra 2006 do 10. apríla 2007), resp. nepreukázal vo veci relevantnú procesnú činnosť minimálne v období od 15. mája 2006 do 7. augusta 2006. Okresný súd teda počas najmenej jedného roka vo veci nevykonával efektívne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako žalobca v napadnutej veci počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K prietahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníka konania, ale najmä v dôsledku postupu okresného súdu. Ústavný súd pritom v okolnostiach danej veci posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnúť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení predsedníčky okresného súdu. Ústava v čl. 48 ods. 2 (a rovnako aj dohovor v čl. 6 ods. 1) zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že 20. februára 2008 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený rozsudok č. k. 7 C 20/06-160, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000 Sk, teda 3 319,39 €, z dôvodu, že „na Okresný súd vo Zvolene sa obrátil ako navrhovateľ v čase, keď mu zo strany zamestnávateľa nebola dlhodobo vyplácaná mzda a stravné“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa, ako aj vzhľadom na povahu veci (pomerne nízka suma žalovanej istiny) považuje za primerané v sume 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia z 3. septembra 2007, spísanie sťažnosti z 3. septembra 2007 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu zo 17. júna 2008). Za dva úkony vykonané v roku 2007 patrí odmena v sume dvakrát po 98,59 € a režijný paušál dvakrát po 5,91 € a za jeden úkon vykonaný v roku 2008 prislúcha odmena v sume 105,42 € spolu s režijným paušálom 6,31 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkovú sumu 320,73 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. apríla 2009